

Energy X92 AB
c/o Baker & McKenzie Advokatbyrå
KB
Box 180
101 23 Stockholm

Undersökningstillstånd för området Kälen nr 100 i Krokoms och Åre kommuner i Jämtlands län

Beslut

Bergmästaren beviljar Energy X92 AB, 559472-4576, (hädanefter sökanden) undersökningstillstånd med tillståndsid 2026:30 enligt minerallagen (1991:45) för området Kälen nr 100.

Undersökningstillståndet innebär ensamrätt för sökanden till undersökning av det beviljade området. Med undersökning avses arbete i syfte att påvisa en fyndighet avseende sådana koncessionsmineral som anges i 1 kap. 1 § 1 och 2 minerallagen.

Undersökningstillståndet gäller i tre år från den 12 februari 2026 till den 12 februari 2029.

Undersökningsområdet

Undersökningsområdet, se bifogad karta (bilaga 1), omfattar en yta om 5 339,02 ha och begränsas av räta linjer mellan hörnpunkter med koordinater i SWEREF 99TM enligt följande.

Huvudyta 1

Hörnpunkt	N-koordinat	E-koordinat
1	7 063 060	417 000
2	7 062 080	426 900
3	7 064 250	428 650
4	7 064 440	430 080
5	7 063 410	431 890
6	7 060 810	431 610

7	7 058 470	430 300
8	7 056 420	428 470
9	7 057 730	426 920
10	7 059 180	426 280
11	7 061 380	416 170

Villkor

Sökanden ska ställa säkerhet för ersättning avseende skada eller intrång som kan bli följden av undersökningsarbete. Säkerheten ska ställas till Bergsstaten innan undersökningsarbeten påbörjas.

Bakgrund

Ansökan om undersökningstillstånd kom in till Bergsstaten 2 december 2025 och avser koncessionsmineralen skandium, yttrium, lantan och lantanider, vanadin, nickel, koppar och molybden. Sökanden har till sin ansökan fogat en karta över det sökta området och uppgifter om vilka fastighets- och övriga kända sakägare som berörs av ansökan. Enligt sökanden kan arbeten inom det sökta området leda till fynd av koncessionsmineral därför att det i området runt ansökningsområdet finns en poly metallhaltig alunskifferformation. De undersökningsarbeten som sökanden planerar att utföra är utvärdera den geologiska, geofysiska och geokemiska information samt borrhållsdata som finns tillgänglig från området från historiska undersökningar. Med hjälp av moderna prospekteringsmetoder, så som flygburna geofysiska högupplösta undersökningar hoppas sökande på att definiera geofysiska anomalier i området. Detta kommer sedan följas upp med kärnborrning.

Ansökan om undersökningstillstånd har remitterats till länsstyrelsen, kommunen och Sametinget. Underrättelse om ansökan har sänts till berörda fastighets- och övriga kända sakägare. Yttranden från Länsstyrelsen i Jämtland, Åre och Krokoms kommuner samt Sametinget har kommit in till Bergsstaten.

Länsstyrelsen har i huvudsak framfört följande.

Inom det planerade undersökningsområdet finns riksintresse för turism och friluftsliv och områdesskydd i form av ett planerat naturreservat. Flyttled av riksintresse för rennäringen genomkorsar området och sex nyckelbiotoper återfinns i området. All verksamhet i området ska föregås av samråd med berörd sameby. Länsstyrelsen påminner om att eventuella andra tillstånd, anmälan eller dispenser kan komma att krävas avseende artskydd eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Kommunerna har i huvudsak framfört följande.

Åre kommun avstyrker provborrningar inom ansökningsområdet utifrån deras ställningstagande i kommunens översiktsplan. Åre kommun informerar att inom området finns en kraftledning av riksintresse för totalförsvarets civila anläggningar, samt riksintresse för rennärings och turism och friluftsliv. Enligt den kommuntäckande översiktsplanen (2017) motsätter sig Åre kommun all prospektering av uranhaltiga ”mineraler” och kommer att hävda det kommunala vetot om det skulle bli aktuellt att etablera brytning av uran.

Krokoms kommun informerar att borrhål ska gjutas igen eller på annat sätt pluggas så att dessa inte läker vatten. Området omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv och kommunens översiktsplan anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. I området pågår rennärings, samt riksintresse för rennärings som ska tas hänsyn. Brytning i alunskiffer inte är förenlig med Krokoms kommuns hållbarhetsstrategi, de är emot brytning i alunskiffer så länge det inte finns säkra beprövade metoder.

Sametinget har i huvudsak framfört följande.

Ansökningsområdet ligger inom åretruntmarker och vinterbetesmarker för Njaarke och Jovnevaerie samebyar. Området är strategiskt viktigt och utgör trivsalland. Inom och i direkt anslutning till det ansökta området finns riksintresseområden för rennärings. I Sametingets databas i Renmark publiceras kartor och information om renskötsel och samebyarnas markanvändning. För att förstå markens betydelse för renskötseln i området krävs information och kunskaper om hur renskötseln bedrivs. Verksamhetsutövaren ska ha direkt dialog med berörda sameer om planerade exploateringar och samråd ska ske i ett tidigt skede. Sametinget avstyrker att ansökan beviljas.

Från fastighets- och övriga kända sakägare har i huvudsak följande synpunkter framförts.

Trafikverket har tagit del av informationen och har inga synpunkter på ansökan. Allmän väg 675 och 688 är belägna nära ansökningsområdet.

Flertalet fastighetsägare känner en oro för flera olika faktorer inom miljö och natur som kan komma påverkas om ett undersökningstillstånd beviljas. Därmed motsätter de sig ett medgivande till undersökningstillstånd.

Jämtkraft Elnät AB har inom ansökningsområdet anläggningsdelar i form av markförlagda kablar och luftburna ledningar.

Svenska kraftnät har tagit del av informationen och meddelar att de inom ansökningsområdet har fastigheter som belastas med ledningsrätt för Svenska kraftnäts 400kV-ledning. De önskar att få kommande arbetsplan på remiss.

Motivering

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 2 kap. 2 § minerallagen ska ett undersökningstillstånd meddelas om det finns anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral. Undersökningstillstånd får dock inte beviljas den som uppenbarligen saknar möjlighet eller avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning eller den som tidigare har visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbeten.

Av 1 kap. 5 § första stycket minerallagen framgår att ett undersökningstillstånd som grundas på ansökan avseende något eller några av de koncessionsmineral som anges i 1 § 1 och 2 gäller, om inte sökanden begär annat, samtliga mineral som anges där.

Förarbeten

En förutsättning för att sökanden ska få undersökningstillstånd är att det ska finnas anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral. Enligt förarbetena till minerallagen är det sökanden som ska förete någon form av utredning som visar att denna förutsättning är uppfylld. Han ska alltså kunna förete något indicium på att åtminstone något koncessionsmineral förekommer inom det aktuella området. Kravet får inte sättas så högt att seriöst prospekteringsarbete försvåras (prop. 1988/89:92 s. 90).

Kriteriet att sökanden uppenbarligen saknar möjlighet att få till stånd en ändamålsenlig undersökning visar att prövningen inte är avsedd att vara särskilt ingående utan att det främst är fallen av missbruk man vill komma åt (prop. 1988/89:92 s. 91 och prop. 2004/05:40 s. 37).

Tillstånd ska vägras om sökanden tidigare har visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete. I detta fall krävs det inte att förhållandet ska vara uppenbart utan det räcker med att sökanden inte bedöms uppfylla kravet. Exempel på situationer där tillstånd kan vägras är att sökanden tidigare har visat bristande hänsyn till markägares eller andra sakägares intressen eller utfört undersökningsarbeten på ett sätt som varit skadligt för natur- eller kulturmiljön. Vid prövningen bör sådana omständigheter vägas in som hur allvarliga missförhållandena varit, om det varit fråga om enstaka eller

upprepade överträdelser och i vilken utsträckning det berott på sökanden själv samt hur lång tid som gått från det tidigare undersökningsarbetet (prop. 2004/05:40 s. 80).

Bergmästarens bedömning

Mot bakgrund av vad sökanden har anfört anser bergmästaren att undersökningar i det aktuella området kan komma att leda till fynd av koncessionsmineral av det slag som ansökan avser. Bergmästaren vill erinra om att det är omständigheter hänförliga till den sökande själv som ska beaktas vid bedömningen av kriteriet om sökanden uppenbarligen saknar möjlighet och avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning. Vad som har framkommit i ärendet föranleder inte bergmästaren att ifrågasätta sökandens möjlighet eller avsikt att få till stånd ändamålsenliga undersökningar inom det sökta området. Bergmästaren konstaterar vidare att det inte har framkommit något som innebär att sökanden tidigare visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete.

Den aktuella ansökan avser koncessionsmineralen skandium, yttrium, lantan och lantanider, vanadin, nickel, koppar och molybden. Eftersom ansökan avser koncessionsmineral som anges i 1 kap. 1 § 1 och 2 minerallagen, och sökanden inte har begärt annat, beviljar bergmästaren undersökningstillstånd för samtliga koncessionsmineral som anges i bestämmelsen.

Undersökningsavgiften för tillståndet har enligt 14 kap. 2 § minerallagen och 10 § mineralförordningen, med beaktande av undersökningsområdets storlek och de mineral som omfattas, bestämts till 106 800 kr. Bergmästaren konstaterar att sökanden har betalat den fastställda undersökningsavgiften.

Enligt bergmästarens bedömning är förutsättningarna för att bevilja det sökta undersökningstillståndet uppfyllda.

Delgivning av beslutet

Bergmästaren har beslutat att Krokom Jäppsta 1:1 och Krokom Åflo 1:55 ska delges detta beslut genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar.

Övriga berörda fastighets- och övriga kända sakägare delges detta beslut genom vanlig delgivning med delgivningskvitto.

Hur man överklagar

Den som delges detta beslut genom kungörelsedelgivning kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten i Luleå senast den 19 mars 2026 vilket även anges i överklagandehänvisningen (bilaga 2).

Den som delges detta beslut genom vanlig delgivning med delgivningskvitto kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten i Luleå inom den tidsfrist som anges i överklagandehänvisningen (bilaga 3).

Bergmästaren erinrar om följande

Undersökningsarbete inom det beviljade området får endast utföras i enlighet med en gällande arbetsplan som ska upprättas av sökanden. Arbetsplanen ska delges ägare till de fastigheter där arbetet ska bedrivas och innehavare av särskild rätt som berörs av arbetet. Bestämmelser om arbetsplan för undersökningsarbete och när en arbetsplan blir gällande finns i 3 kap. 5 – 5 e §§ minerallagen. Sökanden är skyldig att tillhandahålla en översättning av arbetsplanen på finska, meänkieli eller samiska om undersökningsarbetet ska utföras inom ett område som helt eller delvis sammanfaller med språkets förvaltningsområde enligt 6 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Begäran om översättning kan framställas skriftligen till sökanden av fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt som berörs av planerade arbeten enligt arbetsplanen. Begäran om översättning ska vara sökanden tillhanda inom tio dagar från delgivningen av beslutet om undersökningstillstånd.

I den arbetsplan som sökanden ska upprätta samt delge berörda fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska sökanden bland annat lämna uppgift om hur eventuella skador och intrång kommer att regleras. Arbetsplanen ska också innehålla uppgift om vilken form av säkerhet som sökanden har och storleken på säkerheten. Fastighetsägare eller innehavare till särskild rätt som inte godkänner säkerheten kan begära att säkerheten provas av länsstyrelsen enligt 17 kap. 2 § minerallagen.

Enligt 3 kap. 3 § minerallagen ska undersökningsarbete utföras så att minsta skada och intrång vållas på någon annans egendom och på natur- och kulturmiljön.

Undersökningsarbete får inte äga rum inom nationalpark eller i strid med föreskrifter som gäller för natur- eller kulturresevat. Det åvilar sökanden att hos länsstyrelsen eller hos bergmästaren ansöka om medgivande till undersökningsarbete inom sådana skyddade områden som anges 3 kap. 6 och 7 §§ minerallagen, om medgivande inte beviljas råder hinder mot undersökningsarbete. Det åvilar också sökanden att ansöka om eventuella ytterligare tillstånd enligt annan lagstiftning än minerallagen, t.ex.

miljöbalken, som kan komma att krävas för att få bedriva undersökningsarbete inom undersökningstillståndet.

Bergmästarens erinran är inte en fullständig redogörelse för bestämmelser i minerallagen eller annan lagstiftning som kan ha betydelse för sökandens rätt att bedriva arbete inom undersökningstillståndet eller de skyldigheter som åvilar sökanden.

Övrigt

Yttrandena kommer att sändas till den sökande i sin helhet.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av bergmästare Helena Kjellson efter föredragning av Frida Wayman.

Helena Kjellson

Frida Wayman

Bilagor

Bilaga 1, Karta undersökningsområdet

Bilaga 2, Överklagandehänvisning

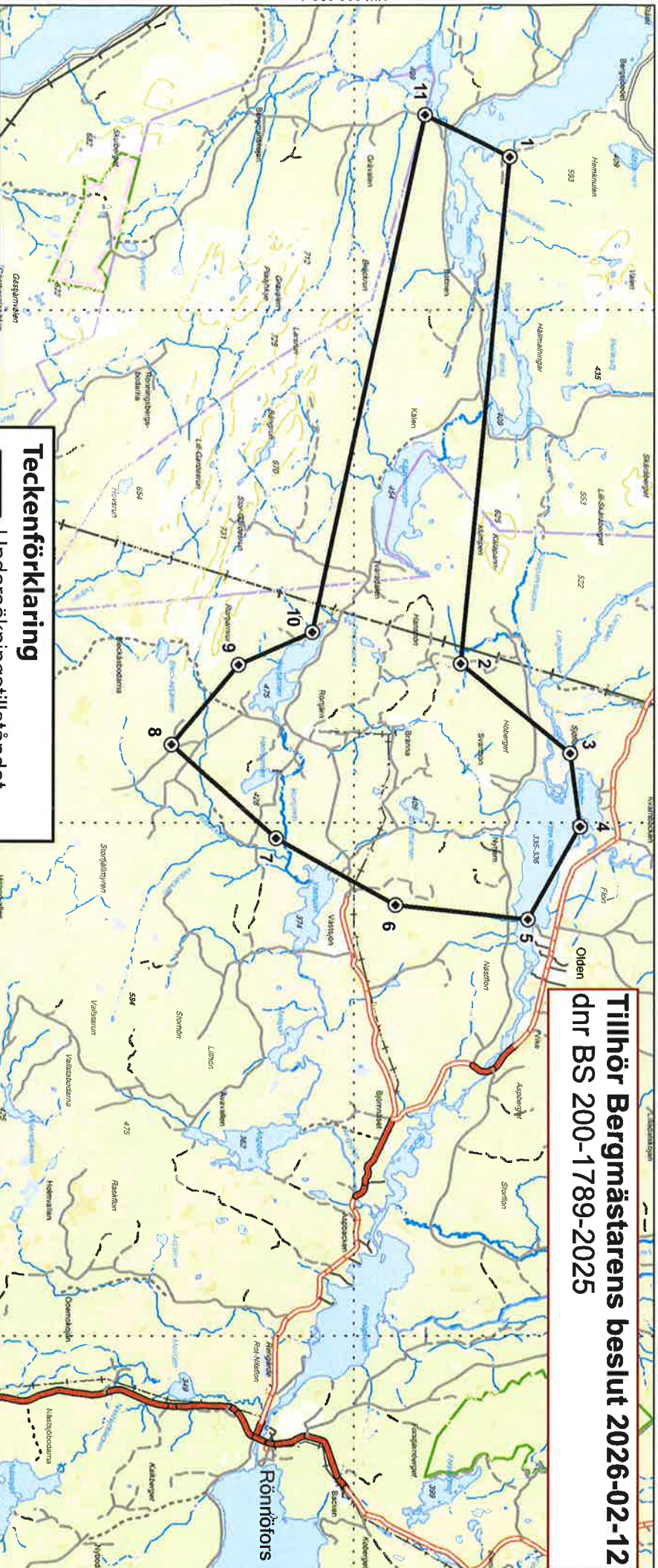
Bilaga 3, Överklagandehänvisning

420 000 mE

430 000 mE

440 000 mE

Tilhör Bergmästarens beslut 2026-02-12
dnr BS 200-1789-2025

Teckenförklaring

Undersökningstillståndet

Kälen nr 100

Hömpunkt 1-11

Allmän väg

Allmän väg, ej riksväg

Bättre bilväg

Bilväg

Sämlre väg

Kommungräns

Förbjudet område för motorfordon

Naturreservat

Gångstig

Kraftledning

0 1 000

metres

Energy X92 AB

Ansökan om undersökningstillståndet

Kälen nr 100

Äre och Krokomms kommuner,

Jämtlands län

Översiktskarta

Kartblad: 70E 6b-d, 70E 5c-d

SWEREF 99TM

Linn Holmbom

Utskriftsdatum: 2025-11-28

© Lantmäteriet

GeoVista AB / Linn Holmbom

7 050 000 mN

7 060 000 mN

7 050 000 mN

7 060 000 mN

420 000 mE

430 000 mE

440 000 mE

BERGSSTATEN

Överklagandehänvisning vid kungörelsedelgivning

Om ni tagit del av beslutet genom att läsa om beslutet i en tidning, s.k. kungörelsedelgivning gäller följande för att överklaga bergmästarens beslut.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Förvaltningsrätten i Luleå **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten **senast den 19 mars 2026**.

Om ni som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 00.

BERGSSTATEN

Överklagandehänvisning vid delgivning med delgivningskvitto

Om ni tagit del av beslutet genom att få det skickat till er tillsammans med ett delgivningskvitto ska ni göra enligt följande för att överklaga bergmästarens beslut. Börja med att skriva under delgivningskvittot och skicka det till Bergsstaten. Detta är endast en bekräftelse på att ni tagit del av beslutet. Det innebär inte att ni har godtagit beslutet.

Ni har därefter **tre veckor** på er, **från det datumet ni skrivit under delgivningskvittot**, att skriva ert överklagande och skicka in det till Bergsstaten.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Förvaltningsrätten i Luleå **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten **inom tre veckor från den dag då ni fick del av beslutet**.

Om ni som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 00.